

ОРГАН НА ТРАКИЙСКАТА ЕМИГРАЦИЯ

Гл. редактор: Стаю Кирев

излиза всеки вторник

Цена 5 лева

1279/68

От убежденията
на самия народ, за-
виси щастието и не-
щастията на всяко
едно правителство.

Хр. Ботев

„Тракийска дума“ на поста си

Неотдавна, въпреки оскъдните материални средства, които разполагаме ние тракийците, организирани здраво около своята културно-просветна организация в Хасково, поставихме началото на в. „Тракийска трибуна“.

Поради независещи от нас причини се наложи, макар временно, да спрем списването му. Желанието ни обаче да работим с още по голем ентузиазъм за културно-просветното издигане на тракийци не угасна.

Ние, най-добре помним позорното фашистко минало, което веднаж послужихме за разменна монета на продажните шовинистични правителства, които най-вулгарно се одизграха с националното ни чувство и чест, а през 1941 година ни лепнаха черно петно, в собствената ни родина, като ни направиха неволни сътрудници на гестапо и прогерманската агресия на Балканите.

Не искаме и днес да живеем и се движим, като сянки, апазили скрити своите чувства и идеали. Искаме да вървим в унисон с времето и влеем по-вече кръв в общата артерия на святлото утре, за което хиляди и хиляди самоотвержени, народни синове дадоха и живота си за най-великото, най-възвишеното, без което човек не е човек — свободата.

Нека в „Тракийска дума“ влезе в всяка колиба, къща и паланка и непрестанно да дума, че само тогава, когато се научим да ценим свободата с цената на собствения си живот, можем спокойно да крачим към възход и напредък.

В „Тракийска дума“ ще се изправи, като верен страж и изразител на не осквернените чувства и идеализъм. Тя ще даде място на прокудените чедра на родината и централизира, преди всичко, ония скрити сили, легнали в основата на благородната славянска душа. Ще даде възможност и на младежта чрез колоните на вестника ни, свободно да диша и се развива, като верен страж на родината, на българския народ, за изграждането на един поносен и по красив живот за нас и за тия, които идват след нас.

Тр. дума:

Една похвална дейност на Кърджалийци

Кърджалийци могат да се похвалят с своя „Народен стол“, наречен миналото „Ведома“, където повеќе от 60 души — чиновници, работници и др. в града намират доброкачествена и евтина храна. Организацията в стола е великолепа и от ден на ден все повече и повече народния стол се разраства. Членовете на същия сами си обслужват и сервират. По този начин те привикват към коопер. живот и в тях до голяма степен се развива и крепне

другарското чувство, преди всичко любов към труда и колектива. На пръв поглед прави силно впечателни образцовия ред и другарска дисциплина.

И на много други прояви могат да се похвалят и радват Кърджалийци, но за всичко това не се дава отзвук в пресата и добрите прояви си остават само за тях, скрити от знанието на другите.

Индерски

НАШИ КАНДИДАТ НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ

Биография на кандидатката за народен представител в III-та Старо-Загорска колегия Мата Николова Тюркеджијева

Родена в с. Ени-кьой, Деде-Агачко-Тракия на 10 X 1914 год. Дъщеря на среден селянин. През 1923 год. семейството ѝ, след като напуца родното място, се установява в Кърджали, където живее и до днес.

Като ученичка в кърджалийската гимназия през 1931 год. тя участва в Маркс-Ленинските кръжоци и на следната година бива изключена

от гимназията, като „неблагонадеждна“. В последствие ѝ се дава право да продължи в същата гимназия образованието си.

В 1934 година, поради закриване гимназията в Кърджали, тя бива принудена да се премести в Хасково, където завършва средното си образование.

В редовете на Р. П. (к.) влиза през 1936 година в Кърджали, а в последствие бива привлечена за член на районния комитет на Р. П. (к.) Като такава тя е връзка на същия с окръжния комитет на Р. П. (к.) Хасково.

През април 1943 година Мата Н. Тюркеджијева бива задържана в селото, където тя е учителка и доведена в Кърджали в връзка с разкритата конспирация, в която попадат членовете на Районния комитет. По липса на доказателства бива освободена.

Непосредствено след това, тя е в непрекъсната връзка с другарите си, излежаващи присъдите си в местния затвор, която връзка продължава до освобождението им на 8. IV. 1944 г.

По настоящем е секретар на околийския комитет на Работническата партия (комунисти) - Кърджали.

Какво да ги правим ?

Малцина наши сънародници все още се носят по посока на вятъра и не могат да проумеят, че и ние сме поне едно малко пламъче от световния пожар и нам, преди всичко, предстои сериозната задача да се организираме още по-здраво около своята културно-просветна организация и вдигнем високо знамето на Отечествения фронт. В един момент, когато се решават съдбините на малките народи и тяхното мирно развитие, някои, забравили позорното минало, подвиха опашка, изгубили ума и дума, оплетени в еснафските си спекулативни сметки и дебелоочие. За тях всяка организация е безмислена, щом като не им се дава възможност и условия за лесно обогатяване.

Страхувайки се от мерките, които Отечественият фронт взема и ще взема по отношение тия противонародни спекулативни замисли, се отцепиха от организацията и тръгнаха по дивите пътеки на ония, които ратуват за една подла реставрация на нерадостното вчера и под формата на демокрацията развързаха ръцете си за нови гешефти. Насърдчавани

и от шепя народни врагове, групирани около българска реакция, рушат и продължават да рушат народното единство, готови за изтънените си капризи да предизвикат чужда намеса в вътрешния живот на страната ни.

Като нощни птици, литнаха от село на село, по тъмните градски сокаци, да разпространяват отровната зараза на разкола и зидат китайска стена между града и селото, между родни братя и сестри. И нашите блудни синове на Тракия намериха че е време да свирят отбой и затегнат позициите на реакцията срещу Отечествения фронт. И те, проклеха разумното и зарониха едри сълзи за мракобесието и фашизма.

До като в миналото държаха за своята организация и провеждаха една реакционна политика към ония, които се бориха честно за един сносен живот, днес същите гешетари започнаха подмолна работа срещу организацията и нейните прогресивни деятели.

Време е тия блудни синове на родината ни, да се опомнят.

Стаю Кирев

ЮНОШЕСТВОТО НА ЕНГЕЛСА

(По случай 50 години от смъртта му)

На 5 август се навършиха петдесет години от смъртта на Фридрих Енгелс. Името на Енгелс е неразривно свързано с името на неговия велик другар Карл Маркс. Ленин е казал, че точно тъй, както и Маркс, Енгелс е бил „Велик борец и учител на пролетарията“.

Те двамата са поставили основния камък на научния социализъм. С други думи, те са създали науката за построяване такова общество, в което няма да има унижаване на човек от човека, където всички ще живеят щастливо.

Фридрих Енгелс се е родил на 28 ноември 1820 год. в град Бармен (Рейнска провинция в Прусия) в религиозно семейство на фабрикант. Още от ранни години той е показвал отличавачи се способности и поразително трудолюбие: много четял, усърдно изучавал чужди езици, писал стихове и разкази, занимавал се с музика. По природа здрав, весел жизнерадостен юноша, Фридрих се отличавал с подвижност и издръжливост, увличал се в спорт, обичал да броди из околностите на родния си град.

През време на разходките, момчето наблюдавало не само природата, но и живота на хората. Огромно впечатление са произвели на него ужасящите картини на нищета и страдания на работниците занаятчий

Разума и сърдцето на младия Енгелс възтавали против обществените несправедливости, против угнетенията на работниците от капиталистите. Разбира се, Фридрих и не искал да става фабрикант. Все пак, властния и суров баща твърдо решил да направи от сина си достоен приемник. Фридрих мечтаел за университета, но баща му го взел от последния клас на гимназията и изпратил на практика в търговска кантора в град Бремен.

Не така лесно било да се сломи волята на младия Енгелс. Работата в кантората не могла да го удовлетвори. Истински живот той живял извън кантората, всичкото си свободно време той посвещавал на самообразование и четене на книги. Посещавал театри, концерти, и както и преди упорито се е занимавал с спорт. Енгелс винаги се е подигравал на младежите, които се боят от вода и се увиват при най-малките студове. Самият той в онези години се е славил като добър плувец в Бремен.

Живеейки в Бремен, Енгелс още по-дълбоко опознава живота на тру-

дящите се. Неговите юношески писма и статии са проникнати от смъртния ненавист към всяко угнетение, насилие и произвол. С всичката страст на революционера, Енгелс излиза против полицейските правила, които са царили в Прусия, против чокоите и пруската монархия.

През есента на 1841 година, Енгелс заминава за Берлин, за да отбие там военната си повинности постъпва кандидат офицер в пехотно артелерийския полк. Там му се отдало да изпита всичките „прелести“ на пруската военна дисциплина. Все пак, той съумял да извлече и полза от военната служба. Впоследствие Енгелг станал изпъквач военен теоритик.

Жаждата за знания у Енгелса е немуморима. Всяка свободна минута се стараял да използва в учение. В Берлин Енгелс постъпил свободен слушател в университета. Най-много се интересувал от философия. Но той бил не от тия слушатели, които приемат на доверие чутото. Не, той има свои собствени твърди възгледи. След като прослушал редица лекции на философа Шелинг, Енгелс излиза с смяла критика на неговите реакционни възгледи.

В една от своите работи през този период Енгелс надал безсмъртен повик: „Ще се борим и ще проливаме кръвта си, без да мигнем ще гледаме врага в неговите гневни очи и ще се сражаваме до последни сили. Нима вий не виждате как нашите знамена се развяват по планинските височини! Как блесят мечовете на другарите, как играят лъчите по шлемовете им! Тяхната ръст се навдига от всички страни, те бързат към нас отдалече, спускат се от планините — под звуците на песен и музика! Денът на великото решение, денът на битката на народите се приближава и победата ще бъде наша“.

След свършване на военната служба, Енгелс заминава за Англия, където го изпраща баща му, който още не се бил отказал от мисълта да го прави търговец.

В Лондон, в Манчестер и в други градове на Англия, Енгелс още повече, отколкото в Германия, бил поразен от контраста между нищетата на трудящите се и разкоша на лордовете и фабрикантите. Всичките си сили Енгелс отдавал на изучаване положението на английските работници и тяхната борба. „Той е ходил по калните квартали, където се приютявали работниците и сам, с очите

си е видял тяхната нищета и бедствие“ — писал за него Ленин.

Енгелс не бил прост наблюдател, а непосредствен участник в борбата на английските работници; излизал е на работнически събрания и защитавал в своите статии интересите на работническата класа. Младия Енгелс е написал гениалната книга „Положението на работническата класа в Англия“.

Своите отличавачи се способности и знания натрупани с упорит труд, той посветил на борбата за щастие на трудящите се.

Енгелс се сдружил с Карл Маркса. Дружбата на тези двама велики хора стана с единството на тяхната воля, жажда за борба, за свобода на угнетените, за по-добро бъдаще на човечеството.

Ето какво е писал за това Ленин: „Старинните предания разказват за разни трогателни примери на дружба. Европейският пролетарият може да каже, че неговата наука е създадена от двама учени и борци, отношенията на които превъзхождат и най-трогателните древни разказвания за човеческата дружба“.

Великото дело на Карл Маркса и Фридрих Енгелс са продължили и развили Ленин и Сталин — създателите на първата в света социалистическа държава.

Имената на Маркса, Енгелса, Ленина и Сталина, завинаги са влезли в историята като имена на най-велики борци за щастието на народите.

Е. Степанова

(кандидат по историческите науки)

Конференцията

на южнобългарските писатели

На 21 и 22 т. м. в гр. Стара-Загора се състоя конференцията на южнобългарските писатели. Тя бе открита в 2 часа след обед на 21 в малкия салон на читалище „Родина“. Поднесоха приветствия: представител на М-вото на информацията и изкуствата, същевременно представител на Писателския съюз, писателя Петър Стъпов; представителя на камарата на народната култура — Дако Даковски, представител на Ст.-Загорския митрополит; на Областната инспекция на информацията и изкуствата и др. местни културни институти и организации.

На конференцията бяха изнесени доклади, върху които станаха оживени разисквания.

При пълно единодушие, конференцията реши да се основе колектив на южнобългарските писатели, който ще има и свой литературен орган.

Изпратени бяха поздравителни телеграми до Георги Димитров, регента Т. Павлов, съветския писател Иля Еренбург, м-р председателя г. К. Георгиев, председателя на писателския съюз г. К. Константинов и пр.

В неделя, вечерта в ресторант „България“ Областната инспекция на информацията и изкуствата даде другарска вечер в чест на делегатите, а на 22 вечерта радио Ст.-Загора посвети „Час на южнобългарските писатели“.

Като делегати на конференцията от Хасково бяха членовете на д-во „Изкуство и печат“: Петър Маймунков, Делчо Василев, Ив. Г. Пеневски, Петър Г. Сиротов, Харалан Русев, Б. Марзоханов и Ал. Загорски.

Ардинци се събундат

Въпреки лошите превозни средства, О. Ф. комитет е намерил начин и средства, чрез системните обиколки по малките селца накацали по чукарите на ардинска околия, да държи постоянни връзки с турското население, което брои значително болшинство в този край. Заема на свободата е напълно реализиран и особено турците се оказват отзивчиви и добри отечественофронтовци.

Липсват превозни средства и налага се час по-скоро да се открие рейсова линия Кърджали—Ардино. Поне еднаж или два пъти в седмицата да могат ардинци да поддържат културните си връзки и стопански такива с Кърджали и останалите градове на страната. Продоволствието е подигурено за сега и ста-

ва от Дирекция храноизнос. Чувства се голяма нужда от колективен радиоапарат с акумолатор, понеже няма осветление. Два пъти в седмицата става пазар, където масово се стичат селяни от балкана, да предлагат своите произведения, закупят нещо от града и научат новини, които отнасят в село.

Чрез радиото и високоговорителите Ардинци поне два пъти през седмицата ще имат възможност да слушат предаванията и научат всичко онова, което става около тях и света. Избра се дописник, който чрез дописките пък ще даде възможност на другите да научат нещо из културния, просветен и стопански живот на събудилите се вече ардинци. **Индерски**

ПИОНЕРИ НА НОВИЯ ЖИВОТ

Тази вечер Тончев се завърна рано в къщи. Влезе в всекидневната и ядосано затвори след себе си вратата. Той седна на стола, сложен в ъгъла на стаята и сведе глава. Когато другарката му влезе, тя едва не извика, защото много рядко го виждаше в такова състояние.

Лицето му беше добило цвета на разгорещена жар. Челото набръччано, а под него веждите свити, като на пиян човек. Ръцете му треперяха в яд и злоба, а хубавото тело, съгърчено и разкривено до толкова, че тя можа да го сравни с Квазимодо.

— Защо е всичко това?

— Не питай! Не стига работата, с която съм претрупан, не стигат всекидневните главоболия в канцеларията, ами сега на . . . Как няма да те е яд, как няма да се топиш от мъка!

Утре е единствения неделен ден, в който трябва да си починва, а то . . . И той махна с ръка.

Тя се спря до него, хвана го нежно за рамената и с благ глас му каза:

— Кажй какво толкова те тормози и измъчва?

Тончев стана, закрачи из стаята нервно, а след това пак седна. Отправи поглед към жена си. Видя благородното ѝ лице с слаба усмивка на уста, ръцете и свити в почуда и се поуспокои, Заговори. Гласът му затрептя.

— Утрешния ден е определен за работа в гората. Трябвало и ние да вземем участие. Ще сечем шума на добитъка. Разбирам да се помогне, но аз който съм преуморен толкова много, каква работа ще свърша? От 9 септември до сега, ти поне

знаеш, каква колосална работа е преминала през ръцете ми. Аз исках с това да докажа, че не съм лош човек. Исках да видят, че не съм бил проводник на кръвожадната фашистка власт. Исках най-после да докажа, че аз винаги съм страдал, когато чуя за някой напредничав човек, че е пребит в тъмния ад — в подземията на коменданството.

А и колко много се радвахме, когато чуехме от радио Москва и други забранени станции за победоносно настъпващата Съветска армия и всички други армии, и лomia врага. В стаята, с угасени лампи, с плътно спуснати пердетата по прозорците, често пъти и полунощ е минавало, а ние с наведени глави над радиото.

Тя искаше да го успокои, искаше да му влее нови жителни сили; да притопи и тази негова мъка, но се чувствуваше безсилна вече.

Този честен умствен работник и при най-малките сблъсквания с жи-

вота е идвал до отчаяние. Винаги тя го е възвръщала към реалността. Трудностите с стопанските комисии в които той вземаше участие, с нарядите и с какво ли не още, всичко това го тревожеше твърде много. Но тя винаги се е притичала на помощ и е успявала. Но сега? Малките неприятности се бяха струпали и напластили твърде много в душата на честния интелегент, че не знаеше от къде да почне, но все пак го погали по разтревоженото лице и каза:

— Скъпий мой другарю, в живота, ние нямаме ни най-малкото право да сме недоволни. Знаем, ти си преуморен твърде много. Не малко се труди — за това получи и повишение, но виж ония човещи, които гниеа с години из затворите и концлагерите, които водеха борба из балканите, каква работа минава из ръцете им. Те са изоставили всичко от своя личен живот. Но не се отчай-